

2016

Ruspolitisk handlingsplan 2016-2020. Austrheim kommune

Innhold

1 Innleiing	2
1.1 Formål	2
1.2 Planprosess	3
2 Rammer og føringar	3
2.1 Nasjonale føringar	3
3 Rusmiddelsituasjonen nasjonalt og lokalt	6
Nasjonalt	6
4 Rusmiddelpolitiske tiltak i Austrheim kommune	9
4.1 Førebyggjande tiltak	9
5 Tenester til rusmiddelavhengige	15
Del II	18
Retningsliner for behandling av alkoholsaker	18
6. Mål	18
Bevillingsperioden § 1-6	19
6.1 Bevillingsperioden	19
6.2. § 4 Sals-og skjenkeløyve	20
6.3 Salstid for alkoholhandig drikk.	21
6.4 Tid for skjenking. Alkohollova § 4-4	22
7. Skjenking for einskildløyve	23
Skjenking for løyve gitt etter § 4.5 ambulerande skjenkebevilling og § 1.6, bevillingsperioden.	23
8. Kontroll og inndraging av bevilling	24
9. Bestemmelsar om prikkbelastning	25
10: Internkontroll	29
Kapittel 8. Internkontroll	29
11. Alkohollova § 7.1: Sals- og skjenkeavgift	30
Forskriften kapittel 6. Bevillingsgebyr	30
12. Handsaming av søknader	31

DEL I: Rusmiddelpolitisk handlingsplan i Austrheim kommune 2016-2020

1 Innleiing

1.1 Formål

Lov om omsetning av alkoholholdig drikk blei revidert med verknad frå 01.01.2016. Formålet med loven er å avgrense utstrekninga av dei samfunnsmessige og individuelle skadane som alkoholbruk kan medføre, jf. alkohollova § 1-1. Loven tar med dette sikte på å avgrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer. Ein kan søke å oppnå målet gjennom ein rekke ulike virkemidlar og tiltak som gjer førebygging og tidleg intervensjon mogeleg.

Alkoholoven legg ansvar på dei enkelte kommunane når det gjeld å utarbeide og føre ein forsvarleg alkoholpolitikk der ein både tar omsyn til næringsutvikling og forbrukerane samstundes som ein tar hand om folkehelsa. Politikken skal også vere kriminalitetsførebyggjande og ta hand om dei ulike grupperingane i kommunen sine ynskjer. Av den grunn legg alkohollova § 1-7 bokstav d ein plikt for kommunen til å utarbeide ein alkoholpolitisk handlingsplan. Den enkelte kommunen skal såleis søkje å føre ein politikk og alkoholpolitisk strategi som fremmer innbyggjarane si helse, trivsel samt gode sosiale og miljømessige forhold som dei er pålagt etter folkehelseloven § 1. Ein heilskapleg og tydeleg alkoholpolitisk handlingsplan er difor eit verktøy kommunen tek i bruk for å beskytte innbyggjarane mot faktorar som kan ha negativ verknad på helsa.

Ei rekke studier har dokumentert at bruk av rusmidlar kan ha ein negativ verknad på fysisk og psykisk helse. Tidleg debutalder for bruk av alkohol kan eksempelvis føyre til økt risiko for bruk av narkotika. Fleire undersøkingar viser også at det er ein samanheng mellom rus og ulike kriminalitetsformar. Den landsomfattande levkårsundersøkinga blant innsette i norske fengslar viser at 60 prosent av dei innsette informerer om at dei har eit narkotikaproblem. Tidlig eksperimentering med alkohol er difor egna til å skape eit omfattande rusproblem som ikkje berre påverkar enkeltmennesket, men også vedkommande sin familie og lokalsamfunnet som heilhet.

Som eit ledd i å førebyggje rusmisbruk i kommunen ynskjer Austrheim kommune å fokusere på å føre ein einsarta og tydeleg rusmiddelpolitikk. I eit slik arbeid er det viktig å fokusere på samanhengen mellom bevillingspolitikk, førebyggjande innsats og tilbod om rehabilitering og oppfølging. Regelverket må ha klare retningslinjer og føringar som fremmer rettsvisse hjå innbyggjarane og forståinga for kommunen sin haldning til rusrelaterte problemstillingar. Den nye handlingsplanen skal balansere dei ulike omsyna som gjer seg gjeldande i kommunen og ta sikte på å oppnå dei mål som følgjar av alkohollova § 1-1 og folkehelselova § 1 om å fremme folkehelsa og utjamne sosiale helseforskjellar. Handlingsplanen er utarbeida i tråd med *retteiar for kommunal rusmiddelpolitisk handlingsplan* frå Sosial- og helsedirektoratet. Dette er 5. utgåve av planen.

1.2 Planprosess

07.04.2016 fatta Kommunestyret eit vedtak der sals- og skjenkestadene i Austrheim kommune fekk eit tilbod om å forlenge sals- og skjenkeløyve utan søknadsprosess under føresetnad om at alkoholpolitiske retningslinjer vert revidert innan 30.06.2016, jf. alkohollova § 1-7 (3). Det vart lagt fram sak for Kommunestyret om å utarbeide nye retningslinjer og rusmiddelpolitisk handlingsplan innan 01.09.2016.

Ein ny ruspolitisk handlingsplan vil vere viktig og ha stor påverknad på fleire kommunale tenester, for brukargruppene, samarbeidande instansar samt for næringa i kommunen. Planen skal sikre engasjement, inkludering og samhald mellom dei involverte partane. Dette er viktig for å sikre oppslutning om innføring og iverksetting av dei tiltak og prosjekter som kommunen finn høveleg for å føyre ein god ruspolitikk i kommunen.

Austrheim kommune har eit ynskje om å utarbeide ein handlingsplan som dekker heile det ruspolitiske området i kommunen – frå førebyggjande fokus gjennom skjenke- og bevillingspolitikk samt tiltak retta mot unge til tiltak retta mot eit allereie etablert rusproblem. Planen har som mål å forbetre og styrke samarbeidet mellom involverte instansar gjennom å ha ein realistisk og konkret handlingsdel med eit klart ansvarsforhold.

Arbeidet med rusmiddelpolitisk handlingsplan har vore prosjektorganisert. Prosjektgruppa bestod av:

Åshild Hope Herland frå Oppvekst

Kristine Fanebust, fagleg leiar psykiatritenesta

Anita Soltveit, ungdomskoordinator

Olav Mongstad, assisterande rådmann.

Linn-Marie Grytmyr Dahl, fagleiar NAV-sosial, prosjektleiar og sekretær.

2 Rammer og føringar

2.1 Nasjonale føringar

Regjeringa utformer rusmiddelpolitikken på nasjonalt nivå og legg fram handlings- og strategiplanar. Hovudmålet på nasjonalt nivå er å redusere dei sosiale og helsemessige skadane av rusmiddelbruk. Dette vert søkt oppnådd gjennom å redusere tilgjengelege på rusmidlar, redusere det totale forbruket av rusmidlar samt innføre tiltak retta mot særleg utsette grupper. Vidare må rusmiddelpolitikken førast på mange arenaer med hovudfokus på førebygging, behandling og rehabilitering. Eit slikt hovudmål krev involvering av mange aktørar i eit samspel mellom offentlege og private aktørar.

Gjennom dagens lovverk, reformer og stortingsmeldingar står tilgjengelegheits- og etterspørselsreducerande verkemidlar sentralt. Opptappingsplanen for rusfeltet (2016 – 2020) gir klare føringar for verdigrunlaget og innsatsen på rusfeltet. Eit hovudfokus i planen er å gi ansvar til den enkelte brukar som eit ledd i å hindre eller redusere vidare utvikling av eit rusproblem, motivere vedkommande til å komme seg ut av eit rusproblem, leve betre med eit rusproblem eller hindre

tilbakefall. Helse- og omsorgstenesta skal gjere den enkelte i stand til å meistre eigen russytuasjon og oppnå betre kontroll med viktige forhold i sitt liv. Som eit ledd i dette er det en føresetnad at vedkommande har ein trygg bustad, har eit godt sosialt nettverk, har arbeid eller deltek i meningsfylt aktivitet.

Planen fokuserer såleis på å identifisere og iverksetje effektive tiltak på eit tidleg tidspunkt for å avgrense eit potensielt skadeomfang av rusmiddelbruk.

2.1.1 Regjeringa sine mål og visjon

Opptappingsplanen har fem hovudmål:

- Sikre reell brukarmedverknads gjennom eit fritt behandlingsval, fleire brukarstyrte løysingar og sterkare medverknad ved utforming av tenestetilbodet.
- Sikre at personar som står i fare for å utvikle eit rusproblem skal fangast opp og få hjelp tidleg.
- Alle skal møte eit tilgjengeleg, variert og heilhetleg tenesteapparat.
- Alle skal ha eit aktiv og meningsfylt tilvære.
- Utvikle og auke bruken av alternative straffereaksjonar og straffegjennomføringsformar.

2.1.2 Sentralt lovverk i rusmiddelarbeidet

- Lov om omsetning av alkoholholdig drikk, LOV-1989-06-02-27.
- Lov om sosiale tenester i arbeids- og velferdsforvaltninga, LOV-2009-12-18-131.
- Lov om folkehelsearbeid, LOV-2011-06-24-29.
- Lov om kommunale helse- og omsorgstenester, LOV-2011-06-24-30.
- Lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern, LOV-2016-06-10-21.
- Lov om barneverntenester, LOV-1992-07-17-100.

2.2 Kommunale føringar

Det er kommunestyret som utformer den lokale rusmiddelpolitikken. Rusmiddelpolitikken i kommunen inneheld både næringspolitiske føringar, verkemidlar for å minske tilgjenge på alkohol, samt tiltak retta mot særlege risikoutsette målgrupper. Kommunen har såleis ein sentral rolle i utforminga av alkoholpolitikken gjennom lokal bevillingspolitikk, handheving av alkoholova sine reguleringar samt førebyggjande og rehabiliterande arbeid rundt personar som har fått skade av rusbruk.

2.2.1 Kommunen sin visjon og verdigrunnlag.

Austrheim kommune sin visjon er

Opne landskap – ope sinn. Ein viktig del av eit ope sinn er evna ein har til å lytte til sine medmenneske. Fellesskapet står sterkt i Austrheim kommune, og ein fokuserer på å skape det gode liv for heile familien. Som eit ledd i dette er hovudverdien til Austrheim kommune å vere *tydeleg, ansvarleg og raus*. Målsetjinga for kommunen er å ha eit trygt og godt lokalsamfunn med gode og likeverdige livsvilkår for alle. På den måten sikter ein mot den nasjonale visjonen om *fridom frå rusmiddelproblem*. Arbeidet rundt Austrheim kommune sin rusmiddelpolitikk set difor mennesket i sentrum. Kommunen fokuserer på beredskap og tryggleik i samarbeid med andre kommunar i regionen for å yte god hjelp til kvar enkelt. Eit stort fokus i planen er difor å skape arenaer for god kommunikasjon mellom kommunen og brukarar – ein plattform som legg til rette for å lytte og hjelpe. Dette kjem tydeleg fram av Kommuneplanen sin samfunnsdel for perioden 2014-2024. Planen legg til grunn at det er naudsynt med ei auka satsing på førebyggjande tiltak innanfor fleire sektorar i samfunnet for å møte utfordringar knytt til helseproblemer og sosiale ulikskapar. Planen har som målsetjing å fremje helse og trivsel i lokalsamfunnet samt fremje ei berekraftig utvikling gjennom førebyggjande arbeid. Dette vil også vere ei klar målsetning for rusmiddelpolitisk handlingsplan.

2.2.2 Kommunen sine mål og strategiar

Austrheim kommune si overordna målsetjing for rusmiddelpolitikken i kommunen er:

Å førebyggje og redusere dei negative konsekvensane ved bruk av alkohol og andre rusmidlar for enkelmennesket og (omgivnadene)lokalsamfunnet

I all hovudsak har kommunen eit ansvar for å sikre at alle finn ein utveg ut av rusen. Eit slikt ansvar kan søkjast oppnådd gjennom ei rekke måleasetjingar som kommunen har hatt sidan førre rusmiddelpolitiske handlingsplan, og som kommunen ynskjer å vidareføre i denne planen;

- Arbeide for å heva debutalderen for bruk av rusmiddel mellom unge.
- Arbeide for å koma i posisjon for å fange opp unge som er i risiko for å utvikle eit rusmiddelproblem.
- Etablere ruskonkurrerende tiltak for unge i aldersgruppa 16-20 år.
- Arbeide med vaksne og foreldre sine haldningar til alkoholdebuten og rusmiddelbruken til ungdommen.
- Arbeide for å påverka alkoholbruken til dei vaksne.
- Styrke den lokale innsatsen overfor personar med rusproblem.
- Arbeide for god kontroll og retning på sals- og skjenkepolitikken.

Visjon: «Austrheim heile livet»

3 Rusmiddelsituasjonen nasjonalt og lokalt

Nasjonalt

I følge studier gjennomført av Folkehelseinstituttet, får mellom 10 og 20 prosent av befolkninga ei rusliding i løpet av livet. Om lag 71 000 menn og 33 000 kvinner i aldersgruppa 23-62 år blei behandla for rusliding i spesialisthelsetenesta i perioden 2008-2012. Ruslidinga som vart hyppigast registrert, var skadeleg bruk og å vera avhengig av alkohol. Ein ser også ein fleirbruksproblematikk. Studier gjort av Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRIUS), viser at alkoholforbruket har auka med om lag 40 prosent sidan tidleg 1990-talet. I følge studiet drakk nordmenn over 15 år i gjennomsnitt 8 liter rein alkohol per år (undersøking gjort i 2013). Den største aukinga har vore blant kvinner og eldre¹. Menn drikk framleis mest. I tillegg viser undersøkingar frå SIRIUS at alkohol utgjer ein risiko i trafikken. I følge nasjonale tal vart 25 prosent av drepne bilførarar i perioden 2001-2010 påverka av alkohol. 14 prosent av desse var påverka av narkotika. Det er i denne samanheng likevel verdt å merke seg at den registrerte alkoholomsetjinga i Noreg er lågare enn i dei fleste andre europeiske land, jf. tal frå WHO.

I 2012 blei det gjennomført ei undersøking i Oslo som viste at alkoholbruken blant unge har gått ned, jf. Øia 2012.

Ei anna undersøking viser at alkoholbruk og frekvens på alkoholinntak aukar i takt med høgare utdanning og inntekt. Det er likevel færre i denne gruppa som blir alkoholavhengige enn i grupper med låg inntekt og utdanning, jf. Clench-Aas, 2009). Å vera avhengig av Alkohol gjer seg også meir gjeldande i storbyane enn på landsbygda.

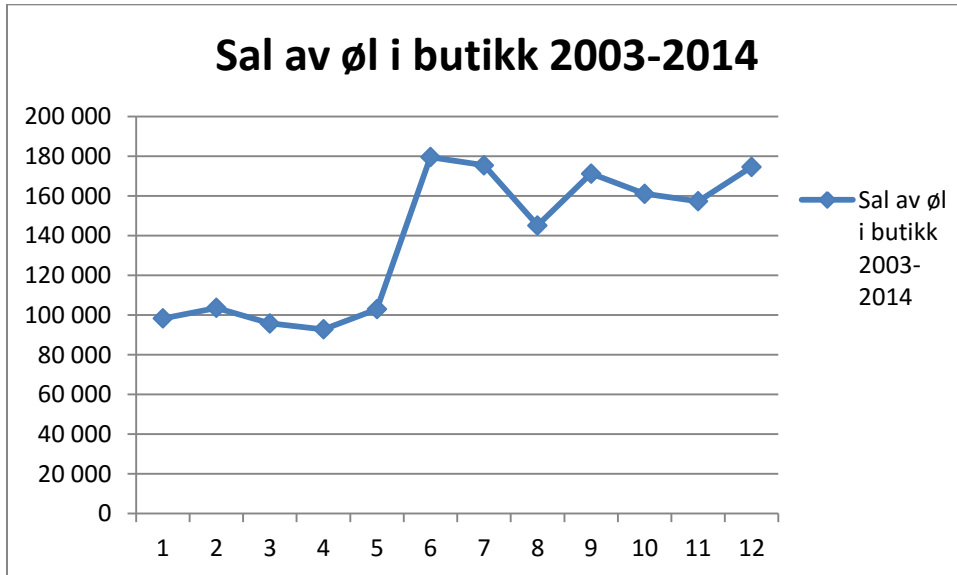
Lokalt

Austrheim kommune har pr 2016, 2 skjenkestadar med løyve for øl, vin og/eller brennevin. I kommunen er det 4 butikkar med løyve for sal av øl. Det er eitt minipolutsal på Manger og eit ordinært vinmonopol i Knarvik.

¹ Sirus 2013, Folkehelseinstituttet,

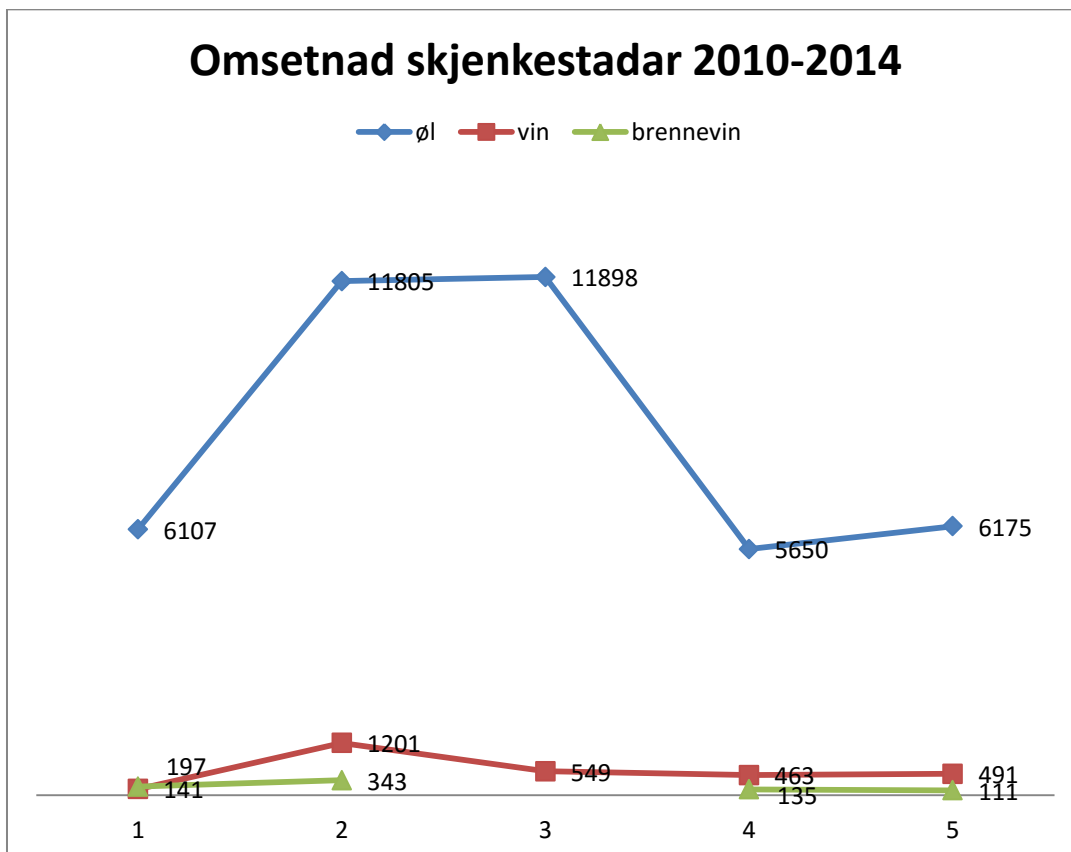
Det er lite tilgjengeleg statistikk for alkoholforbruket blant befolkninga i Austrheim kommune. Nasjonale tall på alkoholforbruket på landsbasis kan likevel leggje nokre føringar for forbruket i kommunen. Viser til avsnitt ovanfor.

På grunn av at butikkar og skjenkestadar skal betala alkoholavgift, har vi oversyn over omsetnaden: Grafisk oversikt over omsetnaden av øl i butikkane i Austrheim 2003-2014. Omsetninga er i liter.

I 2011 fekk Austrheim ein butikk meir, Spar Mongstad.

Omsetnad på skjenkestadane i Austrheim 2010-2014. Omsetninga er i liter

Ungdata gjennomførte i 2013 ei spørjeundersøking blant ungdommar på 8. og 10. klasse på ungdomsskulen samt andre trinn på videregående skule. På landsbasis ligg Austrheim kommune under landssnittet når det gjeld om ungdommane på ungdomsskulen dei siste 12 månadane har «drukke så mykje alkohol at dei tydeleg har kjent seg ruspåverka». Fleire av dei spurte på ungdomstrinnet opplyste at dei kan skaffe hasj eller marihuana innan to til tre dagar. Eit mindretal har opplyst at dei har brukt hasj eller marihuana dei siste 12 månadane. På begge desse spørsmåla ligg Austrheim kommune på same nivå som ungdom i resten av Noreg.

Ungdommane som vart spurde på VG2 ligg over dei nasjonale tallene når det gjeld om dei har drukke seg ruspåverka dei siste 12 månadene. Dei ligg også over dei nasjonale tala når det gjeld tal på ungdommar som trur dei kan skaffe hasj eller marihuana innan to til tre dagar. På spørsmålet om ungdommane har brukt hasj, marihuana eller andre narkotiske stoff dei siste 12 månadene, ligg Austrheim kommune på same nivå som statistikk på landsbasis.

Ei anna undersøking gjennomført av KoRus Vest Bergen i 2013, viser at ein av seks elever ved 8-10 trinn samt VG2 i Nordhordland har prøvd hasj. Tala er høgare enn i Bergensskulane. Dette kan likevel ha noko å gjere med at elevmassen er mindre i dei små kommunane og at det kan gjeva store utslag. Det treng såleis ikkje vere eit alvorleg utviklingstrekk.

Ungdata eller KoRus har ikkje gjennomført liknande spørjeundersøking i Austrheim kommune i seinare tid. Det er difor vanskeleg å vita korleis situasjonen er per dags dato.

Lensmannskontoret i Nordhordland opplyser at Austrheim kommune ikkje skil seg ut frå andre kommunar i Nordhordland når det gjeld tal på alkoholikarar samt tilfelle av rus blant ungdommar. Statistikk for perioden 2013-2016 viser at det er svært låge tal for registrert kriminalitet knytt til rus. Det vert opplyst at det blei gjennomført ein omfattande ransaking av ungdommar i Nordhordland for ein del år sidan. Ransakinga gjaldt oppbevaring og bruk av hasj og andre narkotiske stoff. Austrheim kommune låg i botn på lista over kommunane. På tross av dette opplyser lensmannskontoret at kommunen har ein del vaksne med eit omfattande alkoholforbruk. Fleirtalet av desse er menn. Kvinner er derfor underrepresentert på russtatistikken i tråd med nasjonale tal. Folkehelseoversikta for Austrheim kommune slår likevel fast at kommunen har nokre tyngre rusmisbrukarar som er kvinner.

Dei ulike helsetenestene i kommunen ser fleire utviklingstrekk mot auka rusproblematikk. Dei rapporterer om fleire vaksne samt eldre med eit skadeleg alkoholforbruk. I tillegg er det fleire med ei alvorlig psykisk lidning som også har eit rusproblem. Når det gjeld ungdommar, vert det ikkje rapportert om auka rusproblematikk. Ungdomskoordinator og leiar for ungdomsklubben i kommunen ser at dei tiltak som vert satt i verk for ungdommar fungerer og at ungdommane held seg meir heime no enn før. Dei opplever og at ungdommar no er eldre før dei begynner å bruke alkohol.

Folkehelseoversikta for Austrheim kommune viser at kommunen har få personar i legemiddelassistert rehabilitering (LAR). Oversikta viser også at kommunen har ei utfordring med bruk av doping blant enkelte ungdomsmiljø. Det vert retta eit særleg fokus på treningssenter- og kroppsbyggingsmiljø der fleire ungdommar blir eksponert for høve til bruk av enkelte ulovlege stoff. Det bør verte auka fokus på denne problemstillinga i kommunen, og ein ynskjer å møte problemet med haldningsskapande tiltak og auka samarbeid mellom aktuelle instansar.

4 Rusmiddelpolitiske tiltak i Austrheim kommune

4.1 Førebyggjande tiltak

Førebyggjande arbeid er særleg viktig i arbeidet med å forhindre problem og utfordringar knytt til rus. Arbeidet handlar om å redusere risikofaktorane og auke dei beskyttande faktorane. Dette kan gjerast på ulike nivå. Førebyggjande tiltak kan rettast mot det enkelte barn i barnehagen eller skulen, foreldre, i familien, på jobben, i fritidsaktivitetar, blant vennar og i nærmiljø. Viktige faktorar for å førebyggje rusproblem er å sikre trivsel, tilhøyrse og kjensle av meistring.

4.1.1 Forsvarleg alkoholpolitikk

Utfordringar knytt til rus oppstår og utartar seg på ei rekke arenaer i samfunnet. Det er av den grunn naudsynt at førebygginga rettar seg mot alle dei arenaer som lokalbefolkninga er i kontakt med. Alkohol er heilt klart det vanlegaste rusmiddelet i befolkninga og er ofte knytt til sosiale arrangement, selskap og hygge. I perioden 1995-2005 har det vore ei sterk auke i konsumet av alkohol, frå 4,8 til 6,7 liter rein alkohol per innbyggjar 15 år og eldre. Alkohol er samstundes knytt til rusmisbruk. Den nasjonale politikken har difor vore å redusere tilgangen på alkohol, høge prisar på kjøp av alkohol (avgiftspolitik) og eit stort fokus på informasjon om dei konsekvensar eit høgt alkoholforbruk kan ha.

Ei målsetning for kommunen er å ha ei forsvarleg alkoholhandtering samstundes som ein legg til rette for næringa. Dette krev at kommunen set i verk tiltak for å redusere etterspørselen etter rusmidlar samt gode rammer for arrangement der alkohol utgjer ein naturleg del av tilbodet. Dette krev tett samarbeid mellom kommunen, politi og bransjen.

4.1.1 Alkohol og næringspolitikk

Austrheim kommune vedtok i 2014 «Strategisk næringsplan med fokus på reiseliv og havsport. 2014-2025.» Denne planen peikar mellom anna på at reiseliv er eit satsingsfelt i framtidig næringsutvikling. I samband med dette vil det kunna kome søknader om skjenking i samband med arrangement og for nyetableringar innan reiseliv. Såleis kan alkoholpolitikken og ha næringspolitiske interesser. Det må vere eit mål å kunna stette slike etableringar i framtida. Det er og viktig at dei alkoholpolitiske målsetjingane planen set, vert lagt til grunn i vurderingane av slike søknader.

Målsetjing	Tiltak	Ansvarleg
Arbeide for å føre ein god kontroll og retning på sals- og skjenkepolitikken i kommunen	<ul style="list-style-type: none"> -Halde tal utsalsstader/skjenkestader på eit lågt nivå -Styrke samarbeidet mellom kommunen, politi og bransje -Oppretthalde interkommunalt samarbeid om kontrollørverksemd. Kontrollørane må sikrast ei tilbod om opplæring og tiltak som hevar kompetanse på feltet. -Sørgje for at skjenkestadane har ein klar alkoholpolitikk som er i tråd med rusmiddelpolitisk handlingsplan og kommunen si målsetjing -Gjere opplæring tilgjengeleg og setje i verk tiltak som hevar kompetansen for dei tilsette i næringa (vertskap, dørvakter etc.) 	<p>Kommunestyret</p> <p>Rådmannen og sosisatenesta</p> <p>Næringa</p> <p>Næringa</p>

	<p>-Gjere retningslinjene for sanksjonane ved brot på reglene i alkoholloven tilgjengelege for skjenkestadene</p> <p>-Utferde og gjere tilgjengeleg særlege mål for alkoholhandteringa rundt lokale arrangement og uteservering. Vurdere om det skal vere eigne skjenketider for uteservering.</p>	<p>Rådmannen</p> <p>Kommunestyret/rådmann</p>
--	--	---

4.1.2 Haldningsskapande arbeid

Haldningsskapande arbeid utgjer ein stor del av det førebyggjande arbeid kommunen ynskjer å gjere. Haldningar blir skapt av erfaringar, kunnskap og påverknad frå andre menneske. Det er eit sett av følelsar og tankar som har verknad på dei val ein tar. Det har vore ei generell utvikling mot eit auka forbruk av alkohol og andre rusmidlar. Dette skuldast liberalisering av ulike rusmidlar samt ei samfunnsutvikling som følgjer ein meir internasjonal mat- og drikkekultur. Alkohol og andre rusmidlar har av den grunn blitt meir tilgjengeleg enn tidligare, og dette har ein klar påverknad på det enkelte menneske. Det er av den grunn viktig at ein driv førebyggjande og haldningsskapande arbeid for gjere menneske i stand til å ta forsvarlege val rundt inntak av rusmidlar. Dette må rettast både mot vaksne då deira åtferd har ein påverknad på deira barn, samt mot unge for å skape ein sunn og fornuftig haldning frå tidleg alder. Arbeidet skjer i hovudsak på tre arenaer – på skulen, heime og i fritida.

Overgangen frå barnehage til barneskule, frå barneskule til ungdomsskule og frå ungdomsskule til vidaregåande skule er sårbare fasar i dei unge sitt liv. Kommunen må derfor gjere ein innsats knytt til overgangsproblematikk og gjere overgangane trygge for dei unge. Kommunen har derfor per dags dato sett i gang ei rekke tiltak retta mot unge. Det er alltid eit foreldreansvar å arbeide med haldningar hos barn og unge. Dei offentlege instansane er samarbeidspartnarar for foreldra i denne viktige oppgåva.

Både barnehagane og skulane i Austrheim jobbar etter modeller som har som mål å sikre grunnleggjande tryggleik og trivsel blant barna. Dette er eit førebyggjande arbeid for alle typar problemutvikling, også rusmidlar. Barnehagane jobbar etter programmet «Dei utrolege åra» (DUÅ)- og skulane jobbar etter PALS-modellen. Begge desse programma handlar om å byggje gode relasjonar mellom barna. PALS-modellen fokuserer på systematiske og effektive førebyggjande tiltak som retter positiv merksemd mot alle elevane på skulen. Dei tilsette legg vekt på positiv involvering og oppmuntring, og dei gir føreseielege reaksjonar på negativ åtferd. Tiltaka er med på å redusere tal på elevar med åtferdsproblem og fremmer god sosial og skulefagleg læring.

I tillegg har kommunen ein eigen ungdomskoordinator i 100% stilling samt ein leiar for Austrheim ungdomsklubb i 25% stilling. Saman arbeider dei med førebygging i fritida for ungdom gjennom ungdomsklubben. Dei vaksne gjer arbeidet saman med ungdommane. Det er null toleranse for rusmidlar under Austrheim kommune sine arrangement for unge. Dersom nokon kjem rusa, vert foreldra tilkalla og dei vert sendt heim.

Arbeidet som vert gjort i Austrheim kommune gjennom ungdomsklubben:

- Faste klubbkveldar i veka, tysdag og torsdag kl 18.00-22.00
- Felles middag og aktivitetar ein fredag i månaden fram til kl 24.00
- Temakvelder fram til kl 01.00 ein fredag anna kvar månad. Her samarbeider ein med Radøy kommune som har tilsvarande tiltak. Det vert derfor ein temakveld for ungdommane per månad.
- I vår/sommar månadene er ungdomsklubben lagt til Mastrevik kai med havsport som aktivitet.
- Ungdommane har høve til å arbeide i ungdomsklubben gjennom valfaget «Innsats for andre».
- Ungdomskoordinator og leiar for ungdomsklubbe har samtaler med ungdommane.
- Ungdomsklubben har ei ungdomsstyre som planlegg aktivitetane. Styret er vald av brukarane av ungdomsklubben.
- Ungdomsklubben gjer mykje dugnadarbeid i kommunen. Dei har aktivitetar for barn på Mastrevik torg og i Austrheimhallen. Dei er med på «kom ut dagar» samt aktivitetsdagar i Øksneset, Årvika og Mastrevik kai. Dei deltar også i aktivitetar med utviklingshemma. Ungdommane stiller også på dugnad under arrangementet «Ein smak av Austrheim» og tener på den måten inn pengar til ungdomsklubben.
- Ungdomsklubben samarbeider med Radøy ungdomsklubb gjennom organisasjonen LARM. Dei har felles arrangement som er ope for alle ungdommar i Nordhordland.
- I skuleferiane vert det arrangert open hall i Austrheimhallen. Det vert ei rekke ulike aktivitetar samt sal av enkel mat og drikke. Foreldra kan vere med barna sine. Ein må gå i 7. klasse for å kunne vere i hallen utan ein vaksen. Ein dag i haust- og vinterferien vert det arrangert tur til Vannkanten med tilbod om bading, skøyting, shopping og bowling. Dette gjer ein saman med Radøy ungdomsklubb.
- Samarbeid med SALTO i Knarvik. Oppdaterer kvarandre på ungdoms- og rusmiljø i Nordhordland.

Målsetting	Tiltak	Ansvarleg
Arbeide med å påverka alkoholbruken til dei vaksne.	<ul style="list-style-type: none"> - Jamnelege foreldremøte på skulane med rusproblematikk som tema. - Lensmannen vil gjennomføra kontrolltiltak i trafikk samt ved arrangement og utemiljø for å hindre tilgangen på illegale rusmidlar. - Sikre rusfrie soner. Dette kan både vere eit tilbod på dei lokale arrangementa, men også setje i verk arrangement som er rusfrie og som opplevast som givande. Mellom anna konsertar og ulike aktivitetar i helgene. - Vidareføre Austrheim kommune si restriktive halding til 	<ul style="list-style-type: none"> Skulen Helsetenesta Kommunelegen Nav Sosial Politiet Ungdomsklubben Ungdomskoordinator

	<p>servering av alkohol ved arrangement og representasjon i kommunal regi.</p> <p>- Utarbeide ein rutine for spørsmål om rusbruk ved helsesjekk, for eksempel gjennom eit sjølvrapporteringskjema.</p> <p>- Kompetansebehov: sikre at dei delar av organisasjonen som yter tenester har grunnleggande kompetanse om rusmidlar. Alle tilsette skal få eit tilbod om kompetanseheving gjennom diverse kurs.</p> <p>Samarbeid mellom skulane og ungdomskordinator med informasjon om fritidsmiljøet blant unge</p>	
<p>Sikre eit godt tilsyn og oppfølging av barn i barnehagane, skulane og i overgangen mellom desse.</p>	<p>-Vidareføre og følgje opp arbeid som vert gjort med programmet "dei utrolege åra" programmet i barnehagane.</p> <p>-Skulane må aktivt følgje punkta i læreplanane som legg til rette for førebyggjande arbeid knytt til rus, mellom anna vidareføre arbeid knytt til PALS-modellen. Dei må kunne dokumentere gjennom sine planar korleis dei følgjer opp det rusførebyggjande arbeidet. Skulane sine planar må også vise om og eventuelt korleis foreldre vert inkludert i arbeidet. Dette kan vere mellom anna førebyggjande program (som PALS-modellen) eller undervisningsopplegg knytt til rusførebyggjande.</p> <p>-Skulane må vurdere om det er tenleg med "bli kjent" kveldar på 7. og 10. trinn der foreldra deltek. Dette sikrar foreldresamarbeid og aukar kjennskapen mellom barna i overgangsfasar.</p>	<p>Barnehagane</p> <p>Skulane</p> <p>Skulehelsetenesta</p> <p>PPT</p> <p>Barnevern</p>
<p>Arbeide med å påverka dei unge sine haldningar til alkoholforbruk.</p>	<p>- Vidareføre det haldningsskapande arbeidet som vert utført av ungdomsklubben i kommunen og sikre tilbodet om ruskonkurrerande tiltak for unge i aldersgruppa 16-20 år.</p> <p>- Skape trygge arenaer for samtale med ungdommar om eige rus eller opplevd rus blant vaksne.</p> <p>- Vidareføre og utvikle biblioteket som møteplass og læringsarena.</p> <p>- Undervisning og samtaler med ungdommar om rus. Dette kan gjerast i skuletida.</p> <p>- Sikre deltaking for ungdom i meningsfylte og normaliserte aktivitetar sjølv om dei ikkje får støtte heime til betaling av medlemsavgift eller deltakaravgift. Dette kan vere deltaking i ulike idrettar, korps, musikkgrupper etc.</p>	<p>Ungdomskordinator og leiar for ungdomsklubben</p> <p>Helsetenesta</p> <p>Sosialtenesta</p> <p>Barnevernet</p> <p>Skulane</p> <p>Frivillige lag og organisasjonar</p>

Arbeide for å heve debutalderen for bruk av rusmidlar.	<p>-Sikre eit aktivt og kontinuerlig haldningsskapande arbeid blant barn og unge med å følgje opp det arbeid som barnehagane og skulane gjer med førebyggjande arbeid.</p> <p>-Kommunen skal aktivt støtte frivillige organisasjonar i kommunen som aktiviserer born og unge i rusfrie miljø.</p> <p>-Oppretthalde stillinga som ungdomskoordinator som jobbar aktivt med ungdom.</p> <p>-Sikre rusfrie tilbod til ungdom også utover aldersgruppa 16-20 år.</p>	<p>Barnehage</p> <p>Skulane</p> <p>Undomsklubb/ungdomskoordinator</p> <p>Kommunestyret</p> <p>Lag og organisasjonar</p>
--	--	---

Ein stor del av det haldningsskapande arbeidet handlar om å skape gode haldningar frå tidleg alder og fange opp tilfelle som kan få ei negativ utvikling. Det same gjeld å setje i verk tiltak på eit tidleg stadium der ein ser teikn til utfordringar knytt til rus.

4.2 Tidleg intervensjon

Tidleg intervensjon handlar om å yte hjelp så tidleg som mogleg. Målet er at ein skal identifisere moglege problem knytt til rusbruk og handtere desse på eit så tidleg tidspunkt som mogleg slik at ein eliminerer problemet eller ein reduserer skadeomfanget. Dette kan gjelde alle aldersgrupper, frå ufødde barn til pensjonistar. Det er klare nasjonale føringar for at dei enkelte kommunane skal satse på tiltak for tidleg intervensjon. Føresetnaden for å lukkast er at ein sikrar god kompetanse i dei ulike tenestene i kommunen. I tillegg må det utarbeidast gode rutinar for tiltak der det er grunn til bekymring. Arbeidet krev eit godt tverrfagleg samarbeid og at kommunen sine tenester er tilgjengelege for lokalbefolkninga.

Barnehagane og skulane gjer eit viktig arbeid med å sjå dei enkelte barna, samspelet med foreldra og eventuelle vanskar knytt til forholda heime. Begge desse instansar er såleis sentrale for å yte tidleg hjelp. Dei har også ei plikt til å varsle barnevernet dersom dei blir bekymra for nokon av barna og deira heimeforhold.

Arbeidslivet er generelt ein viktig arena når det gjeld førebygging og tidleg intervensjon ved bruk av rusmidlar. Det er viktig å tilby næringslivsleiarane kompetanse om bruk av alkohol og andre rusmidlar slik at dei kan bevisstgjere sine tilsette tidleg.

Målsetting	Tiltak	Ansvarleg
Førebygge rusrelaterte fosterskarar.	<p>-Jordmor i kommunen må halda fram med å tematisere rus i sine kontrollar av gravide.</p> <p>-Vidareutvikle og sikre ei god oppfølging av gravide rusmisbrukarar og barna deira.</p> <p>-Halda fram med det gode samarbeidet i helsetenesta og med spesialthelsetenesta for å styrke arbeidet rundt gravide rusmisbrukarar.</p>	Helsetenesta

<p>Arbeide for å redusere tal barn og unge som får oppveksten sin prega av dei vaksne sitt risikofylte alkoholforbruk.</p>	<p>-Skafe gode og trygge plattformar for kommunikasjon med barn og unge.</p> <p>-Sikre eit godt samarbeid og gode rutinar for varsling mellom barnhagane, skulane og barnevernet.</p> <p>-Sikre høg kompetanse om rusrelaterte utfordringar i skulane slik at den enkelte lærar kan vere sikker for å rapportere vidare dei observasjonane vedkommande har gjort seg. Dette gjeld skulen sine leiarar samt den enkelte lærar.</p> <p>-Barnevernet skal arbeide for å styrke familiar og setja inn førebyggjande tiltak, avlasting eller andre støttetiltak for å styrke den unge i familien. Dei tenestene som barnevernet tilbyr, må såleis vere tilgjengelege og informert om ved barnehagane, skulen og dei ulike fritidsaktivitetane i kommunen.</p>	<p>Barnehage</p> <p>Skule</p> <p>Barnevern</p> <p>Helseteneste</p>
<p>Arbeide for å komme i posisjon til å fange opp unge som er i risiko for å utvikle eit rusmiddelproblem.</p>	<p>-Samtalegrupper på skulen, elevsamtaler og annan metodikk som skulane har for å fange opp ein eventuell problematikk.</p> <p>-Sikre eit godt samarbeid mellom helsesøster, fastlege, kontaktlærar og foreldre.</p> <p>-Sikre eit godt samarbeid mellom barnevernet, skulane og familiane.</p> <p>-Kommunen skal leggje til rette for tilbod om arbeidsplassar i feriar for skuleungdom, mellom anna gjennom Grønt Arbeid.</p>	<p>Skulane</p> <p>Helsetenesta</p> <p>Nav Sosial</p> <p>Ungdomskoordinator</p> <p>Kommunen</p> <p>Barnevernet</p>
<p>Gjere kommunale leiarar med arbeidsgjeveransvar i stand til å sikre ein arbeidsgjeverstrategi som fokuserer på helsefremming.</p>	<p>-Kommunen må drive aktiv opplysning og bevisstgjeriing av sine tilsette.</p> <p>-Kommunen må fokusere på leiaropplæring, informasjon og kompetanse om rus og arbeidsliv. På den måten kan leiarane opplyse og bevisstgjere sine tilsette.</p> <p>-Kommunen sin ruspolitikk må gjerast tilgjengeleg både for tilsette i kommunen samt for leiarar av kommunen sine avdelingar. Det er nulltoleranse for ruspåverknad når ein er på jobb.</p> <p>Gode rutinar for rapportering dersom ein opplever ein medarbeidar som rusa. AKAN-programmet sikrar dette. Det er styrt frå personalkontoret.</p>	<p>Personellansvarlege og avdelingsleiarane</p> <p>Rådmannen</p> <p>AKAN-ansvarlege</p>
<p>Sikre høg kompetanse om rusmiddelproblematikk ved alle kommunen sine tenester.</p>	<p>-Tilby kurs og seminar om rusmidlar til tilsette som ikkje har denne kompetansen frå tidlegare.</p> <p>-Tilby kurs og seminar om rusmidlar for å styrke kompetansen i dei ulike tenestene og for å gje dei ansvarlege høve til å halde seg oppdatert på feltet.</p> <p>-Styrke samarbeid mellom NAV, psykisk helse og dei andre tenestene. Utarbeide gode rutinar dersom dei tilsette i ulike tenester treng forsterka kompetanse i enkelte saker.</p>	<p>Rådmannen</p> <p>Personellansvarlege</p> <p>NAV sosial</p>

5 Tenester til rusmiddelavhengige

Det er ei uklar grense mellom rusmisbruk og det å vere rusavhengig. Å vere rusavhengig, er ei samansett lidning med ulike faktorar som heng saman med situasjonen til den enkelte avhengige. I Noreg nyttar ein den internasjonale sjukdomsklassifikasjonen for å definere rusmisbruk og det å vera rusavhengig. Misbruket blir her definert som *skadeleg bruk som er kjenneteikna av eit bruksmønster der inntak av rusmidlar kan føre til alvorlege fysiske og psykologiske skadar* (Lossius, 2011:24). Ein trekkjer ein parallell mot at det å vere rusavhengig kan opplevast som tvang då midlar som fører til at ein person blir avhengig, har ein verknad på hjernen. Forskingslitteraturen nyttar også to andre forståingar i høve til å vere rusmiddelavhengig. For det fyste blir det tradisjonelt knytt til veik vilje hos personen då dei ofte har vanskeleg for å sei nei. I tillegg blir det å vera rusmiddelavhengig sett på som eit val tatt av den enkelte på eit rasjonalt grunnlag. Dersom ein nyttar denne forståinga, kan det å bli rusmiddelavhengig stå fram som eit sjølvstyrt livsval.

Dei ulike forståingane av det å vera rusmiddelavhengig gir eit godt grunnlag for korleis ein skal tilnærma seg utfordringane og kva for tiltak som er effektive. Rusavhengige har rett på å nytte seg av den ordinære helsetenesta i kommunen og skal ha lik tilgang til helseapparatet som andre innbyggjarar. Samarbeidet mellom tenestene må leggje til rette for at den rusmiddelavhengige opplever hjelpa som føreseieleg og trygg. Faktorar som stress har ein negativ verknad på den rusmiddelavhengige, og tenesta må difor leggje til rette for ei kontrollert oppfølging med langsiktige planar. I tillegg må kommunen sikre høg kompetanse på dei ulike fagområda som arbeider med rusavhengige.

5.1 Fastlegane og helsetenester

Fleire rusavhengige har store utfordringar knytt til helse og treng tett og god oppfølging av helsetenesta i kommunen. Fleire av desse oppsøker likevel ikkje helsetenesta like ofte som andre innbyggjarar. Fastlegane har i følgje lova ansvar for behandling av rusmiddelavhengige på lik linje som andre, og ein må derfor leggje til rette for at tenesta er like tilgjengeleg og open for denne gruppa. Fastlegane utgjer også ein viktig faktor i eit tverrfaglig samarbeid med andre institusjonar for somatisk og psykisk helse. Dei er også ein viktig part i kommunen sitt tilbod om LAR-behandling til rusmiddelavhengige.

5.2 Pleie- og omsorgstenesta

Heimesjukepleien samt heimehjelpa yter praktisk hjelp og bistand til dei som treng det. Kommunen har også ei støttekontaktordning.

5.3 Helsesøsterteneste

Kommunen har ei skulehelseteneste og ein helsestasjon. Dette er eit lågterskeltilbod som skal ta vare på det heilskaplege førebyggjande og helsefremjande arbeidet retta mot gravide, barn og unge i alderen 0 – 20 år. Arbeidet går ut på å førebyggje sjukdom og skade samt fremje god fysisk og psykisk helse. Tenesta skal også bidra til å fremje gode sosiale og miljømessige forhold, og bidra til kommunen si oversikt over helsetilstanden og dei faktorar som kan ein verknad på helsa til målgruppa.

5.4 Psykisk helseteneste

Kommunen har ein psykiatrisk sjukepleier og ein psykolog. Tenesta omfattar førebyggjing, utgreiing og behandling, rehabilitering, oppfølging, psykososial støtte og rettleiing. Ein fokuserer på å arbeide tverrfaglig med god kontakt inn til andre tenesteområder i kommunen. Tenesta omfattar også heimebesøk etter avtale og samtalar på kontor. Sentralt for den psykiske helsetenesta er at tenesta er tilgjengeleg og at ho er individuelt tilpassa.

5.5 Spesialisthelsetenesta

Lokalt DPS og avdeling for rusmedisin tilbyr behandling etter henvisning frå lege. Dette er offentlege aktørar som kommunen skal ha eit godt samarbeid med. Helsetenesta og spesialisthelsetenesta er i følge tenesteavtale 3-5 med Helse Bergen, pliktige til å samarbeide om inntak og utskriving frå spesialisthelsetenesta innanfor rusmedisin og psykisk helsevern for barn, unge og vaksne.

5.6 Barnevernet

Barnevernet har ut frå Lov om barnevernstenester kompetanse til å setje i gong ei rekke hjelpetiltak overfor anten ungdom som har eit rusproblem eller der dei bur i eit heim der ein av foreldra har eit rusproblem. Ut frå deira lovverk kan dei tilby heildøgns foreldrestøttande tiltak i heimen. I tillegg kan dei tilby frivillig institusjonsplassering av ungdom eller opprette kontakt mellom ungdommen og barne-og ungdomspsykiatriske poliklinikkar eller rusmiddelpoliklinikkar. Barnevernet har også heimel til å setje i verk tiltak om tvungen institusjonsplassering av ungdom der personen har eit omfattande åtferdsproblem som mellom anna er knytt til rusproblem og kriminalitet. Der foreldra har eit rusproblem, kan barnevernet setje i gang tiltak som t.d. støttekontakt eller besøksheim.

5.7 Bustadenesta

Bustadnemnda har ansvar for å ta i mot søknader om kommunal bustad, handsama søknadane samt tildele og leige ut kommunale bustader til vanskelegstilte. I denne gruppa finn ein rusavhengige. Dei skal også handsama søknader om startlån og bustadtilskot. Servicekontoret i kommunen har ansvar for søknader om bustønad frå Husbanken. Saman med sosialtenesta (NAV) skal kommunen gi eit godt tilbod til vanskelegstilte som ynskjer å etablere seg, anten fystegongsetablering eller som eit ledd etter utskriving frå institusjon. Ein kan søkje om tilskot til etablering. Dette blir vurdert av Nav sosial etter samtale med søker.

5.8 Sosialtenesta

Sosialtenesta yter tenester etter Lov om sosiale tenester i NAV. Etter lova har sosialtenesta ved NAV ansvar for å yte økonomisk opplysning, råd og rettleiing, yte økonomisk stønad ved behov, oppfølging av brukarar samt koordinere tenester i kommunen i arbeidet rundt ein brukar. Hovudmålet til NAV er å gjere brukarane økonomisk sjølvstendige med fast arbeid. Der arbeid ikkje er aktuelt har NAV ansvar for å opplyse om, og yte hjelp til innsøking i andre tiltak og ordningar. NAV sosial fokuserer på å ha eit godt samarbeid med andre instansar for å yte best mogleg hjelp til brukarane.

Målsetjing	Tiltak	Ansvarleg
- Auke kompetansen om rusrelatert problematikk	- Tilby kurs eller seminar med fokus på rusproblematikk anten internt eller eksternt. - Leggje til rette for hospitering mellom ulike tenester. - Opprette ei stilling som ruskonsulent på NAV eller auke kompetanse til allereie tilsette sakshandsamar.	Rådmann NAV sosial
- Gjere tenestene til rusmiddelavhengige meir tilgjengelege	- Kommunen si nettside om helsetenester til rusmiddelavhengige samt kommunen si informasjonsside om NAV må vidareutviklast. Nettsida må innehalde god informasjon om tilboda og ha korrekt kontaktinformasjon.	NAV sosial Informasjonsansvarlege
- Sikre ein god praksis og gode rutinar for pårørandeinvolvering	- Pårørande skal involverast i dei situasjonar der den rusmiddelavhengige ynskjer det. Det må avklarast kva for eit tilbod kommunen skal ha til dei pårørande og korleis dei ulike ledd i kommunen kan samarbeide for å sikre ei god involvering og oppleving for dei pårørande.	Helsetenesta Nav sosial

Del II

Retningslinjer for behandling av alkoholsaker

6. Mål

Alkohollovas føremål er ifølgje §1-1:

Reguleringen av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk¹ etter denne lov har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer.

Folkehelselovas føremål ifølgje § 1:

Formålet med denne loven er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.

Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. Loven skal legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid.

Austrheim kommune har som mål å redusere skadeverknadene som alkoholforbruk kan påføre den einskilde. Det vert vist til føremålet både i alkohollova og i folkehelselova.

Dei lokale retningslinjene er eit verkemiddel for å nå dette målet.

Prinsipp for vurderingar av søknader om sals- og skjenkebevillingar

Søknader om sals- og skjenkebevillingar skal avgjerast etter alkohollova og bestemmelsar gitt i medhald av denne. Søknadene skal i tillegg vurderast i lys av vedtatte prinsipp og målsetjingar fastsett i Austrheim kommune sin alkoholpolitiske plan og retningslinjer.

6.1 Bevillingsperioden

Løyveperioden for sal og skjenking av alkohol.

Austrheim kommune nyttar primært ein bevillingsperiode på fire år for sal og skjenking. For ein ny fireårs-periode kan kommunen endra eller fastsetja nye vilkår. Dette kan berre gjerast etter ein gjennomgang eller rullering av dei alkoholpolitiske retningslinjene.

§ 2 Definisjonar

Med alkoholholdig drikk meinest:

- Gruppe 1: Drikk som inneheld over 2,5 og høgast 4,7 volumprosent alkohol
- Gruppe 2: Drikk som inneheld over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol.
- Gruppe 3: Drikk som inneheld mellom 22 og 60 volumprosent alkohol.

§ 1-4. Definisjon av salg, skjenking og engrossalg

Med salg forstås overdragelse av alkoholholdig drikk¹ til forbruker mot vederlag for drikking utenfor salgsstedet.

Med skjenking forstås salg for drikking på stedet. Som skjenking regnes det også når bevillingshaver² vet om at det drikkes i deler av hans hus som han har rådighet over, eller på andre steder i hans besittelse, eller på husets nærmeste tilliggelser.

Ambulerande løyve og løyve gitt i enkelte høve.

Kommunestyret kan og gi sal- og skjenkebevilling for ein tidsbegrensa periode, for ein bestemt del av året, eller for eit einskild høve.

Bevillingsperioden § 1-6

Kommunal bevilling til salg¹ av alkoholholdig drikk² gruppe 2 og 3 kan gis for 4 år av gangen, og med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer.

Kommunal bevilling til salg av annen alkoholholdig drikk enn nevnt i første ledd og til skjenking³ av alkoholholdig drikk² kan gis for perioder inntil 4 år, og med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Slike bevillinger kan dessuten gis for en bestemt del av året, og for en enkelt bestemt anledning.

Kommunen kan beslutte at bevillinger etter første og annet ledd likevel ikke skal opphøre, men gjelde videre for en ny periode på inntil fire år med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Kommunen kan beslutte at ingen bevillinger skal opphøre eller fastsette nærmere retningslinjer for hvilke bevillinger det må søkes om fornyelse for. Ved fastsettelse av disse retningslinjene kan kommunen legge vekt på de samme forhold som ved behandling av ny søknad, jf. [§ 1-7a](#). I stedet for krav om fornyelse kan kommunen endre eller fastsette nye vilkår for bevillinger i samme utstrekning som ved behandling av ny bevilling, jf. [§§ 3-2](#) og [4-3](#). Beslutninger etter tredje ledd kan bare fattes dersom kommunen etter kommunevalget har foretatt en gjennomgang av alkoholpolitikken i kommunen, herunder vurdert bevillingspolitikken. Dersom spørsmålet om fornyelse av gitt bevilling ikke er endelig avgjort innen bevillingsperiodens utløp, er bevillingen fortsatt gyldig inntil utgangen av den måned hvor endelig vedtak om ny bevilling er truffet, likevel ikke utover 3 måneder fra begynnelsen av den nye bevillingsperioden.

6.2. § 4 Sals-og skjenkeløyve

Sals- og skjenkeløyve for alkoholholdig drikk i gruppe 1, 2 og 3 kan etter ei vurdering bli gitt til:

Overnattingsstad – hotell, gjestgjevarstad, pensjonat og liknande, Restaurant, Pub, Bar, Kafè

I vurderinga vil fylgjande bli vektlagt.

Driftsprofil for tiltaket må vurderast opp mot kommunen sine alkoholpolitiske retningslinjer

Lokalisering – her må vurderast plassering i forhold til bustadområde, offentlege institusjonar, barnehagar, skular, leikeplass, idrettsanlegg, trafikkforholda og liknande verksemder.

Målgruppe for tiltaket.

Skjenkerett for alkoholholdig drikk i gruppe 3, skal ikkje gjevast til søkjarar som står fram som typiske ungdomsstadar. I vurderinga skal det særleg vektleggjast om staden har ei aldersgrense lågare enn 20 år.

Skjenkearealet skal som hovudregel fysisk avgrensast med gjerder eller anna som avgrensar heile skjenkeområdet.

Salsløyve for alkoholholdig drikk i gruppe 1 kan gjevast til butikkar der alkoholholdig drikk i gruppe 1 høver inn i vareutvalet. Dette er særleg daglegvarebutikkar og ferskvare/delikatessebutikkar. Det kan ikkje gjevast løyve til bensinstasjonar og kioskar jfr. Forskrift av 11. desember 1997 nr. 1292 § 3-4.

Det skal hentast inn uttale frå Politi og Nav før sakshandsaming. Uttalen der er ein del av sakshandsaminga i tillegg til vurdering etter alkoholpolitisk plan.

Løyve til uteservering

Skjenkerett utandørs av drikk gruppe 1, 2 og/eller 3, kan gjevast i tilknytning til eit lokale eller ei verksemd som er innvilga skjenkeløyve. Fylgjande vert særskilt vektlagt:

- Ro- og ordensmessige omsyn
- Trafikk, tilgjenge og omsyn til fri ferdsel
- Føreliggjande retningslinjer frå kommunen eller annan grunneigar når det gjeld utforming og storleik på serveringsområdet

Skjenketida utandørs kan avgrensast dersom ro- og ordensmessige omsyn eller omsyn til naboar tilseier dette.

Prinsipp for Austrheim.

- Austrheim har ikkje avgrensingar i høve tal på sal- og skjenkeløyve. Det vert gjort ei konkret vurdering for kvar søknad.
- Austrheim kommune kan gjera avgrensingar i høve type sal- og skjenkestad.
- Dersom AS Vinmonoploet søker salsløyve i Austrheim, vert det eiga sak i kommunestyret.

§ 1-7a. *Kommunens skjønns-utøvelse ved behandling av søknad om bevilling for salg eller skjenking m.v.*

Ved vurderingen av om bevilling bør gis, kan kommunen blant annet legge vekt på antallet salgs- og skjenkesteder, stedets karakter, beliggenhet, målgruppe, trafikk- og ordensmessige forhold, næringspolitiske hensyn og hensynet til lokalmiljøet for øvrig. Det kan også legges vekt på om bevillingssøker og personer som nevnt i § 1-7b første ledd er egnet til å ha bevilling.

6.3 Salstid for alkoholholdig drikk.

Kommunen kan fritt utvida eller innskrenka salstidene i høve til 1. ledd i § 3-7 i lova med omsyn til begrensingane som går fram av andre ledd i § 3-7.

I Austrheim kan salstida for alkoholholdig drikk fastsetjast innanfor desse tidene for gruppe 1.

- Kvardagar kl. 09.00 – 20.00
- Før sun- og helligdagar Kl. 09.00 – kl. 18.00
- Påske-pinse-, jule- og nyttårsafta kl. 09.00 – kl. 15.00
- Dagen før Kristi Himmelfartsdag kl. 09.00 – kl. 20.00
- Løyvehavar er ansvarleg for at drikk med alkoholinnhald over 2,5 volumprosent, er tildekka/ikkje lenger tilgjengeleg i butikken når salstida er slutt.
- Sal og utlevering av drikk i gruppe 1 kan ikkje skje på søndagar, helligdagar, 1. og 17. mai.

§ 3-7. Tidsinnskrenkninger for salg og utlevering av alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol

Salg og utlevering av alkoholholdig drikk¹ gruppe 1 kan skje fra kl. 08.00 til kl. 18.00. På dager før søn- og helligdager² skal salget opphøre kl. 15.00. Dette gjelder ikke dagen før Kristi Himmelfartsdag.

Kommunestyret kan generelt for kommunen eller for det enkelte salgssted innskrenke eller utvide tiden for salg i forhold til det som følger av første ledd. Salg og utlevering av drikk som nevnt i første ledd er likevel forbudt etter kl. 20.00 på hverdager, og etter kl. 18.00 på dager før søn- og helligdager² unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag. Det kan bestemmes at salg ikke skal finne sted til bestemte tider på dagen eller på bestemte ukedager.

Salg og utlevering av drikk som nevnt i første ledd skal ikke skje på søn- og helligdager,² 1. og 17. mai.³

6.4 Tid for skjenking. Alkoholova § 4-4.

Austrheim kommune kan fastsetja skjenking innanfor fylgjande tidsrammer:

For all alkoholholdig drikk i gruppe 1 og 2:

- Alle dagar frå kl. 08.00 til kl. 01.00, med fylgjande unnatak
 - Sun- og helligdagar startar skjenking kl. 12.00
 - Fredagar, laurdagar, 2. juledag og nyttårsaftan kan skjenking gjevast til kl. 02.00

For alkoholholdig drikk i gruppe 3.

- Alle dagar frå kl. 13.00 til kl. 24.00, med fylgjande unnatak
 - Fredagar og laurdagar, 2. juledag og nyttårsaftan til kl. 01.00

Uteservering

- Løyve til uteservering kan gjevast innanfor same tidsrammer som i punkt 1 og 2 ovanfor, etter ei konkret vurdering i kvart tilfelle.

Rådmann vert gitt delegert mynde til å utvida skjenketida for ambulerande løyve og løyve ved einskildhøve.

§ 4-4. Tidsinnskrenkningar for skjenking av alkoholholdige drikker

Skjenking¹ av alkoholholdig drikk² gruppe 3 kan skje fra kl. 13.00 til 24.00. Skjenking av annen alkoholholdig drikk kan skje fra kl. 08.00 til 01.00.

Kommunestyret kan generelt for kommunen eller for det enkelte skjenkested innskrenke eller utvide tiden for skjenking i forhold til det som følger av første ledd.

Fastsatt skjenketid kan utvides for en enkelt anledning.

Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 er forbudt mellom kl. 03.00 og 13.00. Skjenking av annen alkoholholdig drikk er forbudt mellom kl. 03.00 og 06.00.

Tiden for skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 kan ikke fastsettes utover den tid det kan skjenkes annen alkoholholdig drikk.

Konsum av utskjenket alkoholholdig drikk må opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp.

På overnattingssteder kan det skjenkes alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 til overnattingsgjester uten hensyn til begrensningene i denne paragraf.

7. Skjenking for einskildløyve

Skjenking for løyve gitt etter § 4.5 ambulerande skjenkebevilling og § 1.6, bevillingsperioden.

Definisjon:

Kommunen kan gi bevilling for ein bestemt del av året, jf. [§ 1-6 andre ledd \(lovdata.no\)](#). Bevillingen kan til dømes varta avgrensa til sommersesongen eller perioden før jul. Bevillingen kan også avgrensast til å gjelde ein bestemt del av året. Kommunen kan vidare gi bevilling for ein enkelt bestemt anledning. Bevillingen må knytta seg til ei bestemt hending. Det må gjevast særskilt bevilling for kvart enkelt arrangement. Det er også høve til å utvide ei eksisterande bevilling for ein enkelt bestemt anledning til for eksempel å gjelde eit større areal. Det sentrale er om arrangementet fremstår som eit klart avgrensa arrangement.

- Slike løyve kan gjevast skjenkeløyve innanfor same tidsperiode som i punkt 1 og 2 etter ei konkret vurdering i kvart høve.

§ 4-5. Ambulerande skjenkebevilling.

Kommunestyret kan gi en eller flere bevillinger som ikke blir knyttet til bestemt person eller skjenkested, og kan tillate at en eller flere av disse bevillinger blir utøvd på et sted eller steder som godkjennes for en enkelt anledning og for skjenking¹ til deltakere i sluttet selskap. En ambulerande bevilling kan ikke utvides til å omfatte tilvirkning eller innførsel av alkoholholdig drikk for skjenking i egen virksomhet

- Austrheim kommune har tre – 3 – ambulerande løyve for skjenking av alkoholholdig drikk i gruppe 1, 2 og 3 til slutta lag/selskap som vert arrangert på stader utan slikt løyve. Løyve gitt etter § 4-5.
- Austrheim kommune har tre – 3 – einskild løyve for skjenking av alkoholholdig drikk i gruppe 1, 2 og 3 til bruk på stadar som ikkje har slikt løyve. Løyve gitt etter § 1-6.
- I Austrheim er tildeling av ambulerande løyve og løyve gitt i eit einskild høve, delegert til rådmannen.
- I spesielle høve kan rådmannen etter særskild vurdering, tildela skjenketid som avvik frå dei fastsette rammene i Austrheim.

Kopi av vedtak.

Lenmann, kontrollørane og skjenkestaden skal ha kopi av løyve ved ambulerande skjenking og løyve ved einskild høve. Kopi av løyvet skal liggja framme til å visa til kontrollørane.

§ 1-6. Bevillingsperioden.

Kommunal bevilling til salg¹ av alkoholholdig drikk² gruppe 2 og 3 kan gis for 4 år av gangen, og med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer.

Kommunal bevilling til salg av annen alkoholholdig drikk enn nevnt i første ledd og til skjenking³ av alkoholholdig drikk² kan gis for perioder inntil 4 år, og med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Slike bevillinger kan dessuten gis for en bestemt del av året, og for en enkelt bestemt anledning.

§ 4-5. Ambulerande skjenkebevilling.

Kommunestyret kan gi en eller flere bevillinger som ikke blir knyttet til bestemt person eller skjenkested, og kan tillate at en eller flere av disse bevillinger blir utøvd på et sted eller steder som godkjennes for en enkelt anledning og for skjenking¹ til deltakere i sluttet selskap. En ambulerande bevilling kan ikke utvides til å omfatte tilvirkning eller innførsel av alkoholholdig drikk for skjenking i egen virksomhet

8. Kontroll og inndraging av bevilling

Overordna kontrollansvar for sal og skjenking av alkohol er lagt til formannskapet. Praktisk kontroll vert gjennomført via egne kontrollørar i regionalt samarbeid styrt gjennom ein samarbeidsavtale med Lindås kommune som vertskommune.

Kontrollfunksjon er lagt til formannskapet, og har følgjande oppgåver:

- a. Sikre at det vert gjeve naudsynt råd og rettleiing til løyvehararane slik at omsetnaden av alkohol kan skje i samsvar med regelverket, og på ein slik måte at alkoholpolitiske og sosiale omsyn vert ivareteke.
- b. Gje uttale ved søknader om generelt skjenkeløyve gruppe 1, 2 og 3
- c. Gje uttale i samband med inndraging av sals- og skjenkeløyve inklusiv prikktildeling
- d. Ha oversikt over omsetnaden i kommunen.

Kontrollørane sine oppgåver:

- a. Kontroll av at sals- og skjenkestader vert utført med heimel i gjeldande alkohollov og forskrifter.
- b. Kontrollere kvar sals- og skjenkestad/-er i kommunen minst 3 gonger i året.
- c. Gjennomføre stikkkontrollar av ambulerande skjenkeløyve og einskildløyve.

Kontrollørane skal særleg kontrollere:

- a. Sals- og skjenketid
- b. Aldersgrense - at det ikkje vert seld eller skjenka til mindreårige
- c. Skjenkestaden si plikt til å ha tilbod om alkoholsvak og alkoholfri drikk
- d. At det ikkje vert seld/skjenka til åpenbart rusa personar.
- e. Ulovleg reklame.

Kontrollar kan gå føre seg opne eller anonyme. Etter utført kontroll skal kontrollør alltid presentera seg for ansvarshavande og gje munnleg tilbakemelding om inntrykk av staden.

Kontroll av skjenkestader skal gjennomførast med minst 2 kontrollørar til stades. Skriftlege rapportar frå kontrollen skal sendast til sals- eller skjenkestaden med høve for bevillingshavaren til å uttale seg jfr forskrift §9-6.

3.1 Kontroll med alkoholserving utan løyve.

Kontroll med ulovleg skjenking der løyve manglar er ikkje ei oppgåve for kontrollørane, men ei oppgåve for politiet.

§ 1-9. Kontroll med salgs- og skjenkebevillinger

Kontroll med utøvelsen av kommunal bevilling til skjenking¹ av alkoholholdig drikk,² kommunal bevilling til salg³ av alkoholholdig drikk utenom Vinmonopolet og statlig bevilling etter § 5-3 første ledd tilligger kommunen.

Kontroll med utøvelsen av statlig bevilling etter §§ 5-2 og 5-3 annet ledd tilligger departementet.

Bevillingsmyndigheten kan når som helst kreve tilgang til salgs- og skjenkestedets lokaler og regnskaper, herunder kreve å få nødvendige opplysninger om regnskap og drift fra bevillingshaver. Bevillingshaver⁴ plikter uten erstatning eller vederlag å utlevere nødvendige vareprøver til bevillingsmyndigheten.

Alkoholova § 1-8: Inndraging av sals- og skjenkeløyve

Dersom det ved kontroll, eller gjennom politirapport, er rapportert alvorlege brot på alkoholova, har kommunen høve til å inndra kommunalt sals- eller skjenkeløyve for kortare eller lengre tidsrom. Løyvehavaren skal ha høve til å uttale seg før saka vert handsama.

Endra syn på alkoholpolitikk i kommunen gjev ikkje grunnlag for inndraging i gjeldande løyveperiode. Her må ein vente til perioden er avslutta og nye føringar har vore til høyring hjå dei partar som vert råka.

Ved brot på alkoholova gjeld forskrift om omsetning av alkoholhaldig drikk jfr kap 10. Denne [Alkoholforskrifta §10-1 til 10-6](#) inneheld eit system for prikktildeling ved brot på løyvehavars alkoholrettslege plikter. Reglane inneber at ulike brot blir tildelt eit visst tal prikkar. 12 tildelte prikkar i løpet av 2 år fører til ein standardreaksjon på inndraging av løyve i ei veke.

Ordninga er obligatorisk, og kommunar er pliktig til å følgje dei anvisingane som følgjer av forskrift. Forskrifta er gjeldande frå og med 01.01.2016. Då forskrifta er ny og relativt omfattande/detaljert vel ein å sitere

forskriftstekst under:¹

9. Bestemmelsar om prikkbelastning

§ 10-1. Bestemmelsene om prikktildeling og inndragning i § 10-2 til § 10-6 gjelder der kontroll gjennomført i henhold til kapittel 9 i denne forskriften eller rapport fra andre myndigheter, avdekker at innehaver av kommunal salgs- eller skjenkebevilling ikke har oppfylt sine plikter etter alkoholoven, bestemmelser gitt i medhold av alkoholoven, bestemmelser i lov eller i medhold av lov som har sammenheng med alkoholovens formål, eller plikter som følger av vilkår i bevillingsvedtaket.

§ 1-8. Inndraging av salgs- og skjenkebevillinger

Kommunestyret kan i bevillingsperioden¹ inndra en bevilling for resten av bevillingsperioden, eller for en kortere tid dersom vilkårene i [§ 1-7b](#) ikke lenger er oppfylt, eller dersom bevillingshaver² ikke oppfylder sine forpliktelser etter denne loven eller bestemmelser gitt i medhold av denne. Det samme gjelder ved overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av annen lovgivning når bestemmelsene har sammenheng med denne lovs formål.

En bevilling kan også inndras dersom det skjer gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestedet, eller dersom det ved skjenkestedet skjer gjentatt diskriminering av grunner som nevnt i [straffeloven³ § 186](#).

Departementet fastsetter i forskrift nærmere bestemmelser om inndragning av bevillinger etter første og annet ledd, herunder saksbehandlingsregler og standardiserte reaksjoner for ulike typer overtredelser.

En bevilling kan inndras dersom den ikke er benyttet i løpet av det siste året. Departementet gir forskrifter om avgrensning og utfylling av inndragningsadgangen etter dette ledd.

Statlige skjenkebevillinger⁴ kan når som helst inndras av departementet, selv om vilkårene etter første ledd ikke foreligger.

§ 10-2. Ved overtredelser som nevnt i § 10-3 skal kommunen tildele bevillingshaver et bestemt antall prikker. Likeartede brudd avdekket ved samme kontroll skal anses som ett enkelt brudd.

Dersom bevillingshaver i løpet av en periode på to år er tildelt til sammen 12 prikker, skal kommunestyret inndra bevillingen for et tidsrom på én uke. Dersom det i løpet av toårsperioden blir tildelt flere enn 12 prikker skal kommunestyret øke lengden på inndragningen tilsvarende.

Ved beregning av toårsperioden skal overtredelsestidspunktene legges til grunn.

Toårsperioden gjelder uavhengig av om bevillingen er fornyet i løpet av perioden, jf. [alkoholoven § 1-6](#). Ved overdragelse begynner ny periode på overdragelsestidspunktet, jf. [alkoholoven § 1-10](#) første ledd.

§ 10-3. Følgende overtredelser fører til tildeling av åtte prikker:

- salg, utlevering eller skjenking til person som er under 18 år, jf. [alkoholoven § 1-5](#) annet ledd
- brudd på bistandsplikten, jf. § 4-1 annet ledd i denne forskriften
- brudd på kravet om forsvarlig drift, jf. [alkoholoven § 3-9](#) og [§ 4-7](#)
- hindring av kommunal kontroll, jf. [alkoholoven § 1-9](#).

Følgende overtredelser fører til tildeling av fire prikker:

- salg og utlevering til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, jf. § 3-1 i denne forskriften, skjenking til person som er eller må antas å bli åpenbart påvirket av rusmidler, jf. § 4-2 første ledd i denne forskriften
- brudd på salgs-, utleverings- og skjenketidsbestemmelsene, jf. [alkoholoven § 3-4a](#), [§ 3-7](#) og [§ 4-4](#)
- skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 til person på 18 eller 19 år, jf. [alkoholoven § 1-5](#) første ledd
- brudd på alderskravet til den som selger, utleverer eller skjenker alkoholholdig drikk, jf. [alkoholoven § 1-5](#) tredje ledd.

Følgende overtredelser fører til tildeling av to prikker:

- det gis adgang til lokalet til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, eller bevillingshaver sørger ikke for at person som er åpenbart påvirket av rusmidler forlater stedet, jf. § 4-1 i denne forskriften
- mangler ved bevillingshavers internkontroll, jf. [alkoholoven § 1-9](#) siste ledd, jf. kapittel 8 i denne forskriften
- manglende levering av omsetningsoppgave innen kommunens frist, jf. kapittel 6 i denne forskriften
- manglende betaling av bevillingsgebyr innen kommunens frist, jf. kapittel 6 i denne forskriften
- brudd på krav om styrer og stedfortreder, jf. [alkoholoven § 1-7c](#)
- gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestedet, jf. [alkoholoven § 1-8](#) annet ledd

- gjentatt diskriminering, jf. [alkoholoven § 1-8](#) annet ledd.

Følgende overtredelser fører til tildeling av én prikk:

- brudd på kravet om alkoholfrie alternativer, jf. § 4-6 i denne forskriften
- brudd på regler om skjenkemengde, jf. § 4-5 i denne forskriften
- konsum av medbrakt alkoholholdig drikk, jf. § 4-4 i denne forskriften
- gjester medtar alkohol ut av lokalet, jf. § 4-4 i denne forskriften
- brudd på krav om plassering av alkoholholdig drikk på salgssted, jf. § 3-3 i denne forskriften
- brudd på vilkår i bevillingsvedtaket, jf. [alkoholoven § 3-2](#) og [§ 4-3](#)
- brudd på reklameforbudet, jf. [alkoholoven § 9-2](#), jf. kapittel [14](#) i denne forskriften
- andre overtredelser som omfattes av [alkoholoven § 1-8](#) første ledd, jf. blant annet [alkoholoven § 3-1](#) femte ledd, [§ 4-1](#) annet ledd, [§ 8-6](#), [§ 8-6a](#), [§ 8-12](#) og [§ 8-13](#).

§ 10-4. Dersom det foreligger helt spesielle og svært formildende omstendigheter, kan kommunen tildele færre prikker for en overtredelse enn det som følger av § 10-3.

Dersom det foreligger svært skjerpene omstendigheter, kan kommunen tildele flere prikker for en overtredelse enn det som følger av § 10-3. Kommunestyret kan ved svært skjerpene omstendigheter også øke lengden på inndragningen utover det som følger av § 10-2, i de alvorligste tilfellene for resten av bevillingsperioden.

Dersom omstendigheter som nevnt i første og annet ledd vektlegges, skal dette begrunnes særskilt i vedtaket.

§ 10-5. Der det foreligger grunnlag for prikktildeling, skal kommunen sende ut forhåndsvarsel om tildeling av prikker, jf. [forvaltningsloven § 16](#).

Kommunestyret fatter enkeltvedtak om tildeling av prikker. Bevillingshaver skal i forbindelse med vedtaket orienteres om mulige konsekvenser ved ytterligere prikktildelinger.

Vedtaket etter annet ledd kan påklages etter forvaltningslovens regler. Der klageretten ikke benyttes, kan tildelingen av prikker likevel påklages i forbindelse med klage på senere vedtak om inndragning hvor tildelingen av prikker inngår som grunnlag.

§ 10-6. Dersom tildeling av prikker danner grunnlag for inndragning, skal kommunen sende ut forhåndsvarsel om inndragning av bevillingen, jf. [forvaltningsloven § 16](#).

Kommunestyret fatter enkeltvedtak om inndragning av bevilling på grunnlag av tildeling av prikker.

Kommunen bør iverksette vedtak om inndragning innen fire uker etter vedtakelsesdato.

§ 10-7. En bevilling kan inndras dersom den ikke er benyttet i løpet av det siste året.

Bevillingen kan likevel ikke inndras dersom årsaken til manglende bruk av bevillingen er en hindring utenfor bevillingshavers kontroll og som han ikke med rimelighet kunne unngå eller overvinne følgene av. Dette gjelder bare i den utstrekning det kan antas at driften kan gjenopptas innen rimelig tid.

Prinsipp i Austrheim.

- Kommunestyret delegerer prikktildelingssystemet etter gjeldende forskrift til rådmannen
- Avgjerd om inndraging av sals- og skjenkeløyve skal vedtakast av kommunestyret
- Tidlegare vedtatt «Retningslinjer og saksgang ved brot på alkohollov,» vert oppheva og erstatta at denne prikkbelastninga.

10: Internkontroll

Viser her til [Rettleiar internkontroll IS-1337 - Interntkontroll etter alkoholoven for slags- og skjenkesteder](#) .

Bevillingshavar har plikt til å systematisk kontrollere og dokumentere at lov og forskrift vert følgd. Dette inneber at sals-og skjenkestadene må setje seg inn i alkohollova sine reglar, og slik vil risiko for brot på alkohollova verte redusert. Unntak frå internkontroll er ambulerande skjenkeløyve. Bakgrunnen for unntaket er mellom anna at ambulerande skjenkeløyve alltid vert gjeve til slutta lag/selskap. Bevilling for enkelthøve er omfatta av internkontrollplikten, men her er kommunen gjeve ein heimel til å gjere *"unntak frå plikta når det vil virke urimeleg bl.a. av hensyn til stedets størrelse"*.

Krav til dokument som må vere samla på ein plass:

Alkohollova
Alkoholforskrifta
Bevillingsvedtaket
Eventuelle kommunale retningslinjer
Rundskriv
Dokumentasjon på at styrar og stedfortreder har tatt kunnskapsprøven
Dokumentasjon på at tilsette har fått opplæring i alkohollova

Krav til rutinar for å sikre at regelverket vert halde:

- Rutine for opplæring av tilsette
- Rutine for å be om legitimasjon i tvilstilfeller
- Rutine for å hindra at mindreårige får skjenka alkohol av andre gjester
- Rutine for bortvisning av åpenbart påverka personar, herunder hjelpeplikta
- Rutine for å hindre at det vert nytt medbrakt i skjenkelokalet
- Rutine for å sikre at sals-og skjenketider vert overhalde
- Rutine for å informere kommunen om endringar av drifta, herunder skifte av styrar og stedfortreder eller eigarskifte
- Rutine for innsending av omsetjingsoppgåve
- Rutine for innkjøp av alkoholholdig drikk, herunder dokumentasjon av dette
- Rutine for kva ein gjer dersom brot på regelverket oppstår
- Kven har ansvar for internkontrollen
- Avvikskjema

Kapittel 8. Internkontroll

§ 8-1. For å sikre at krav fastsatt i eller i medhold av alkoholoven overholdes, jf. [alkoholoven § 1-1](#), skal innehavere av sals- og skjenkebevillinger føre internkontroll med den virksomhet som drives i henhold til bevillingen, alkoholoven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholoven. Bestemmelsene i kapitlet her gjelder tilsvarende for virksomheter som utleverer alkoholholdig drikk i forbindelse med privat innførsel.

Første ledd gjelder ikke for innehavere av ambulerende skjenkebevilling etter [alkoholoven § 4-5](#). For bevilling gitt etter [alkoholoven § 1-6](#) annet ledd, siste punktum kan det gjøres unntak fra plikten etter første ledd når det vil virke urimelig bl.a. av hensyn til stedets størrelse.

Prinsipp I Austrheim

- Det er kommunen som skal føre kontroll med sals- og skjenkestadene sin internkontroll.
- Kommunen delegerer sjølv kontrollfunksjon til kontrollørane.

11. Alkoholova § 7.1: Sals- og skjenkeavgift

Forskriften kapittel 6. Bevillingsgebyr

§ 6-1. Bevillingsgebyr på kommunal salgsbevilling for alkoholholdig drikk utenom Vinmonopolet og kommunal og statlig bevilling for skjenking av alkoholholdig drikk fastsettes for ett kalenderår om gangen for hver enkelt bevilling på grunnlag av forventet mengde alkoholholdig drikk.

§ 6-2. Gebyret skal betales etter følgende satser:

Salg:

- 0,20 kr. pr vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 1
- 0,54 kr. Pr liter for alkoholholdig drikk i gruppe 2

Skjenking:

- 0,44 kr. Pr vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 1
- 1,18 kr. Pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 2
- 3,78 kr. Pr vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 3

Bevillingsgebyret utgjør pr. år minimum 1 540 kr for sal og 4 800 kr for skjenking. Bevillingsmyndigheten kan likevel i særlige tilfelle bestemme at gebyret skal settes lavere. For ambulerende bevilling kan bevillingsmyndigheten kreve et gebyr på inntil 340 kr. pr. gang. (Gebyra er etter gjeldende forskrift pr. 26.07.2016. Satsane kan bli endra).

Prinsipp i Austrheim:

- Austrheim kommune nyttar dei til kvar tid gjeldende satsar for sals- og skjenkeavgift, jamfør lov og forskrift
- Gebyr for ambulerende bevilling er 300 kr. pr gang
- Gebyr for bevilling i einskild høve er 300 kr. pr gang
- Kommunestyret kan endra dessa to siste satsane

§ 7-1. Bevillingsgebyrene

For bevilling til salg av alkoholholdig drikk¹ utenom Vinmonopolet og til skjenking² av alkoholholdig drikk skal det betales et årlig bevillingsgebyr som beregnes i forhold til forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk.

Departementet gir forskrifter om gebyrsatser og innbetaling av gebyret. For bevilling som gjelder skjenking ved en enkelt bestemt anledning og ambulerende bevilling,³ kan departementet bestemme en særskilt gebyrsats. Bevillingsmyndigheten fastsetter gebyret.

Gebyret tilfaller kommunen, med unntak av gebyr for bevilling etter [§§ 5-2](#) og [5-3](#) annet ledd, som tilfaller staten.

12. Handsaming av søknader

Handsaming av søknader om sals- og/eller skjenkeløyve.

Søknad om sals- og skjenkeløyve og søknader om endringar i eksisterande løyve skal innehalde følgjande opplysningar:

- Navn og adresse på vedkomande som eig verksemda samt adresse på staden der verksemda skal drivast.
- Firma og skatteattest
- Type verksemd
- Navn og adresse på styrar og stedfortreder – samt opplysningar om deira tilknytning til verksemda.
- Eigenerklæring/le igekontrakt der det går fram at søkjar har tilgang til lokale der verksemda skal drivast.
- Planteikningar over lokalet sitt areal og funksjonar
- Beskriving av opplegg for drifta som hindrar at lyd frå skjenkestaden blir til vesentleg sjenanse eller ulempe for bebuarar i området – og tilsvarende opplegg for orden på området rundt inngangspartiet.
- Opplysningar som er naudsynte for å vurdere vandel og det å vere eigna som løyvehavar, eigarar og dei som får slike inntekter eller har slik innflyting som går fram av alkohollova § 1-7b.
- Om søkjar har serveringsløyve. Som hovudregel må ein skjenkestad ha serveringsløyve for å utøve sitt skjenkeløyve.
- Dokumentasjon på at kravet om internkontroll etter alkohollova skal vere oppfylt.
- Dokumentasjon frå brannvesenet på fastsetting av maksimalt persontal for lokalet
- Dokumentasjon på at styrar og stadfortreder har bestått kunnskapstesten etter alkohollova § 1-7c, 3. ledd.
- Kopi av bruksløyve/ferdigattest vert lagt ved
- Utskrift av aksjeeigarbok med samtlege involverte aksjonærer, med eigartilhøve stadfesta av revisor
- At verksemda før oppstart har innhenta dei naudsynte løyve frå Mattilsynet

§ 1-7. Bevilling for salg og skjenking

Bevilling for salg¹ og skjenking² gis av kommunen med mindre det gis statlig bevilling etter kapittel 5. Bevilling for skjenking på tog eller ombord i skip som ikke er omfattet av statlig bevillingsmyndighet etter [§ 5-2](#), gis av den kommunen som skipet eller toget har som utgangspunkt for sin virksomhet. Når slik virksomhet har flere kommuner som virkeområde, må bevilling gis av samtlige kommuner.

Før kommunestyret avgjør søknaden, skal det innhentes uttalelse fra sosialtjenesten³ og politiet. Det kan også innhentes uttalelse fra skatte- og avgiftsmyndighetene. I kommuner som har militær øvingsplass, skal uttalelse innhentes fra vedkommende militære avdeling.

Kommunen kan pålegge søkeren å dokumentere de opplysninger som er nødvendige for å kunne ta stilling til om kravene i [§§ 1-7 b](#) og [1-7c](#) er oppfylt, herunder ved behov pålegge søkeren å legge frem finansieringsplan, driftsbudsjett og likviditetsbudsjett for virksomheten.

Melding om gitte bevillinger sendes politiet og skatte- og avgiftsmyndighetene.

Kommunen kan delegere bevillingsmyndigheten til en interkommunal sammenslutning. Avgjørelser fattet av den interkommunale sammenslutningen kan påklages til vertskommunens klageorgan.

- At verksemda vil bli registrert i meirverdiavgiftsmanntallet så snart registreringsplikta inntre
- At alle tilsette er registrert i arbeidstakarregisteret, har lovlege arbeidskontraktar og at det er teikna yrkesskadeforsikring for alle tilsette.

Mottak av søknad om generell løyve.

Rådmann er mottakar av søknad og vurderer følgjande fakta:

- Uttale frå politiet samt skatte- og avgiftsmyndigheit.
- Dokumentasjon for opplysningar som er naudsynt for å kunne ta stilling til om krava i § 1-7b, krav til løyvehavar og andre personar og § 1-7c, styrar og vikar for styrar, er oppfylte.
- Dokumentasjon på kunnskap om alkohollova og bestemmelsar i medhald av den, for styrar og vikar for styrar jfr. §1-7 c tredje ledd og forskrifta § 12-1.

Dersom slik dokumentasjon ikkje ligg føre, må styrar og vikar for styrar avleggje kunnskapsprøve før saka vert vurdert. Det skal betalast gebyr på kr. 400,- før prøven vert teke. Det skal betalast gebyr kr. 400,- for ny prøve dersom prøven ikkje vert bestått. Prøve skal avhaldast innan 2 mnd. frå det tidspunkt det er motteke melding om ynskje å få avleggje prøve, av styrar og vikar for styrar, ved søknad om generelt løyve.

Gebyrsum skal følgje forskrift § 5-6 til ei kvar tid.

Vurdering av søknaden

Saka skal førebuast for handsaming etter Alkoholpolitiske handlingsplan og Lov om omsetning av alkoholholdig drikk samt gjeldande forskrift. I vurderinga skal det leggjast vekt på praksis i liknande saker, og eventuelt andre tilhøve som verkar inn på den konkrete saka. Når alle faktaopplysningar er innhenta vert saka lagt fram for kommunestyret.

Før kommunestyret gjer endeleg vedtak skal søkjaren ha rett til å uttale seg om faktaopplysningane i saka, dersom desse ikkje er kjend for han/ho på førehand. Uttalefristen vert sett til 14. dagar.

Vedtak

Den skjønsmessige vurderinga må fylle krava til sakleg grunngjeving i framlegg til vedtak. Kommunestyret har vedtaksmynde med søknadsgrunnlag om alkoholholdig drikk gruppe 1, 2 og 3.

Melding om vedtak med opplysning om klagerett, jfr. § 1-16 vert sendt søkjaren.

Ved innvilga søknad skal kontrollfunksjon v/ formannskapet og alkoholkontrollørane ha melding.

Avhengig av søknadsgrunnlag vert det sendt kopi av vedtak til rette statlege mynde som t.d Mattilsyn, Skatte- og avgiftsmyndigheit m.fl